

A MUNKA

XVIII. évfolyam, 8. szám.

Ára 16 fillér

Salgótarján, 1940 február 17

A magyar nők seregszemléje.

(B. E.) „Sorsdöntő idöket élünk. Körülöttünk és szerte a nagyvilágban milliós hadseregek állanak egymással szemben. Harcoló férfiak, aggok, védtelen nők és gyermekek egyaránt áldozatul esnek a háboru gyilkos szellemének. Mindenkinél fel kell készülni minden eshetőségre. A modern háboruban a nőkre is új feladatok, új munkaterek várnak. A férfiak hadiszolgálatára mellett szükség van a nők nemzetvédelmi munkájára.” Ezekkel a szavakkal kezdődik az Egyesült Női Tábor felhívása, melyben országos Magyar Asszony Kongresszusra hívja a magyar nőket Budapestre, február 22-re. Az elképzelések és eddigi előkészületek azt mutatják, hogy ez a kongresszus a legnagyobb szabású női megmozdulás lesz, amit az utolsó husz évben Magyarországon láttunk.

Mi hozta létre a tervet és miért van szükség a kongresszusra? Önkéntelenül ajkunkra tolu a kérdés. Hiszen Magyarország eddig is az egyesületek hazája volt, — valóban nem szükséges tehát új egyesületeket kreálni. Amde, — azoknak az egyesületeknek tekintélyes része, amelyek eddig is fennálltak, igen gyakran éppen azért nem tudott eredményesen dolgozni, mert munkaterületeik és feladataik még voltak pontosan határozva. Szükség volt tehát — nem új egyesületek alakítására, hanem arra, hogy a meglévők egységes munkaközösségbe tömörüljenek, fokozzák egymás között a tenni-valókat, pontosan kijelöljék a feladatokat, új lendületet adjanak a munkának s minden közösséget és annak minden tagját olyan posztra állítsák, ahol legtöbbet tud használni a köznek.

Ezt a feladatot vállalta magára az Egyesült Női Tábor. Így jött létre a munkaközösség az ország legjelentékenyebb nőegyesületeinek csatlakozásával egy páratlanul lelkes vezéregyenység, vitéz Keresztes-Fischer Ferencné irányítása mellett.

És ez a munkaközösség lép most az ország legszélesebb körű nyilvánossága elé a Magyar Asszony-Kongresszussal. A magyar nők munkaerejét akarja számbavenni, csatasorba állítani a nemzet nagy céljai érdekében. A feladat, amire vállalkoznak, mérhetetlenül széles terület. Mert szociális tevékenységben, háziipar terén, kulturális feladatok elvégzésében, nemzetvédelmi kötelezettségek előkészítésében a modern idők valóban rendkívüli feladatokat rónak a nőkre is. Az ő táborukból kell megalakulni a szeretet hadseregének: azoknak, akik sebeket gyógyítanak, könnyeket törölnek le, elhagyottakat vesznek gondozás alá, nyomorban összetört, vagy harcokban kihűlt szíveket melegítenek fel. Aki vigasztalást, segítséget, munkaalkalmat visznek városi nyomor-

„A század ajándéka.”

Egy folyóirat egész oldalát betöltő rádió-hirdetést nézegetek, mely nagy és vastag betűkkel ajánlja „a század ajándéka”-t. A szerencsésen fogalmazott kereskedelmi jelszó a képzet-társítások meglepő sorozatát indítja el. Mint egy a százmilliók közül, kiket a század megajándékozott, gyorsan összeszámlálom kincseimet. Az eredmény meglepő. Szinte nem tudom eldönteni, szegény vagyok e, vagy gazdag?

A technikai ajándékokkal gyorsan végezhetünk. A század megajándékozott a villamossággal, a repülőgéppel, a rádióval, a robbanó motor különböző válfajaival. Mindez volt már kissé a múlt század közepe felé is, de élni e javakkal a mi korunk kezdett, mohón, elragadtatva és korlátlanul. A rádió és a repülőgép természetesen kizárólagos: ez a miénk, csak a miénk. Marad még, mint technikai újítás, melyet a múlt század embere nem ismert, a távbalítás és a távfényképezés. Mindkettő elég primitív állapotban, a gyakorlati élethez egyelőre nincs sok közük.

Mi hát az élmény, az ajándék, mely eldöntötte a század emberének magatartását a világgal szemben? Hol kezdjem? Az ajándék csöndül hullott az utolsó években. A mozgókép az elmúlt két évtizedben lett az, ami: az emberiség egyik legáltalánosabb narkotikum, különös bódítószert, mely egyformán hat a kínaiakra és amerikaiakra, ugynevezett entellektüellekre és fáradt kulikra. Ez a civilizált ópium, amelynek hatása alól a tömegek nem tudtak menekülni, ez a nagy kifejezési kísérlet nem találta meg eddig igazi műfaját: a film átmenet maradt a dokumentáció, a revü és az irodalom között, nagyszabású és torz kísérlet, melynek voltak zsenijei és handléi, voltak nagy művészei és elsőrangú írói s mindenesül — harminc év után — ma is torz műfaj, kezdeti állapotban, valami, aminek már nincs köze a színházhoz, de még nem tudja teljesen pótolni azt. Igen, a mozgókép a század egyik nagy, bevesen vitatott ajándéka. Hatása a tömegekre felülmúlja a rádió hatását is. Köszönjük

és hűmmögünk, mikor megköszönjük. Aztán előhúzzuk az emlékezés fiókjait és tétova kézzel kutatunk tovább.

Mennyi lom ebben a fiókban, mely a század szellemi ajándékait őrzi! Mennyi hulladék! Találomra kutatok a sok kacat között. Kezdődött a háboru után Rabindranath Tagoreval — emlékeznek még rá? — akit az európai értelmiség olyan fellélekzéssel fogadott, mint valamilyen végső és döntő keleti kinyilatkoztatást, hogy azután két esztendő múlva senki ne tudja egészen pontosan nevét s az átlag-újságolvasó készséggel össze-téveszte a kaputalait maharadszával. Mennyi baj volt Rabindranath Tagoreval: egy időben nem illett társaságba menni a „Gitangali” ismerete nélkül. Ha már Tagoreről beszélünk, említsük meg gyorsan Hermann Keyserling grófot, a német bölcseletet, aki fölfedezte a darmstadti „Bölcsesség iskola”-t, ahol a tagore-izmust európai közhasználatra kitenyész-tették és kicsomagolták s merész, de nem egészen következtelen ugrással térjünk ki a derék Annie Besant és ápolójára, a kissé kacér Krishnamurtira, aki úgy tűnt el, ahogy jött, homlokába hulló fűrtel és fehérsejtem zakóban. Mindez kissé unalmas volt, de hozzátartozott a század szellemi élményeihez. Nem szabad említés nélkül hagynunk még az antropológiát (okkult filozófiai rendszer), mely akkoriban Svájcban virult, de nem voltak mentesek tőle a budapesti teadélutánok sem.

Közben rendületlenül dult, fellendült, ellankadt és térített a pszichoanalízis. Amit Freud egy bécsi bérházban magányosan és zseniálisan kitalált, az néhány éven át zsúrtéma volt és jobb módú polgári körök házi „élet vize”: nők fölfedezték a tudatalattit, amit a múlt században is tudtak, csak nem illett róla beszélni, Budapesten minden utcáson megnyitott egy-egy elemzőbódé, ahol hivattottak és kevésbé hivatottak, orvosok s végül már olyanok is, akik nem orvosok, ernyedetlenül elemeztek. Mindehhez feltalálták a nők a szarukeretes pápasze-

met és a „dauerhullámot” s rejtélyes módon, párhuzamosan e nagy szellemi élménnyel, elterjedt a mozgásművészet is, mint divat és iskola, mint a fogókúra és a lelkiváltság egyik válfaja. Az összefüggéseket nem tudom kimutatni, csak tapasztalásból emlékezem e tünetekre, nőkre, akik felváltva jártak analízisbe és mozgásművészetre s az egész együtt talákozott valahol a fleicherizmusban (mely szerint alapos és hosszas rágás csökkenti a táplálék szükségletét) és a nyerskoszt különféle diétás lehetőségeiben. Mindezt természetesen átalakította a fasizmus, elutasította a bolsevizmus s közben volt egy kevés technokrácia is, de erre már igazán csak a legöregebb emberek emlékeznek, hogy az eugénikáról (fajegészség-tan) ne is beszéljünk. Néha szó esett Malthus Thomas Róberttről, az angol közgazdász és társadalombölcseletről, aki rosszalta, hogy sok az ember, Chaplin megcsinálta az „Aranyláz”-at és Braziliában tengerbe öntötték az első zsákok abból a bizonyos kávéból, mely még ma is, fel-duzzasztott értékében, ékessége minden valamirevaló felháborodott vezércikknek. Akkor már nem emlékezett az expresszionizmusra senki, magam is homályosan találgatom csak, Pechstein zongora volt-e, vagy festő, eltűntek a dadaisták is s minden fiatal francia, akinek a papája legalább huszmilliót örvölt svájci és angol bankok safe-jeiben, elment Oroszországba az „Intourist”-tal, mint kommunista s visszajött, valamivel csendesebben, mint a mérsékelt nacionalizmus és a haladószelemű konzervativizmus híve. Mindez nem következett sorrendben; néha torlódtak a század ajándékai, néha üres éveket éltünk meg, mikor be kellett érni Bernard Shaw bemondásaival, aki felváltva lelkesedett Mussoliniért és Szta- linért és széles körökben elterjedt a szociográfia.

A század, mint e szerény és ötlet-szerűen összeválogatott csokor is bizonyítja, nem fukarkodott ajándékaival. Ne feledjük el, hogy a világháborúval is megajándékozott s hogy azzal fenyeget most is minket. A letelt egyharmad után ítélve, a század emberének része lesz még néhány ajándékban. Vergilius-szal tartok s félek e századtól, akkor is, ha ajándékot hoz.

(—dny.)

tanyákba és elhagyatott falvak legkisebb kunyhóiba.

Dicsőséges, nagyszerű példák állanak a magyar nők előtt ezeréves történelmükben. A magyar asszony, anya és leány ott állt mindig a férj, a fiu, a férfi mellett nemcsak szíve dobbanásával, hanem karja erejével is. Talán nem véletlen, hogy a hitvestárs megjelölésére a magyar nyelv ismeri a legmélyebb szót. Feleségnek nevezi a házastársat, hogy kidomborítsa: az asszony egy a férfivel és felelősségekben is.

Az Egyesült Női Tábor kongresszusa a piedesztálra emelt női szívek országos méretű seregszemléje lesz. Az akció külső sikerét eleve biztosítják az anyagi könnyű-tések (féláru vasuti jegy, kedvezményes ellátás,) — az erkölcsi sikert pedig egyrészt az a példátlanul lelkes fáradozás, ami a kongresszust előkészíti, másrészt az a megértés, az a segítőkészség, az a kötelességtudás, ami a magyar nők lelkébenél. És a nagy seregszemle után bizonyítást mindenütt megindul és meghatványozott mértékben folyik majd a szeretet katonáinak munkája a szebb magyar jövőért.

Szent László, IV. Béla és Mátyás király Salgótarján vidékén.

A most kezdődő 1940.-ik évben két igen kiváló magyar király születésének százados évfordulóját ünnepelhetjük. Így tudjuk a magyar történelemből, hogy Árpádházi I. vagy Szent László király (1077—1095), I. Béla király és a lengyel Riksz herceg fia, 1040 táján született Lengyelországban, ahová atyja menekült. Így tehát most jubiláljuk e nagy király születésének 900 éves fordulóját.

A jövő évben, 1941 április 12-én lesz 700 éve annak, hogy a sajomelléki, másként mohi, vagy muhi csatában verték tönkre IV. Béla főhadát, vagyis 1241 április 12-én. És végre most február 23-án lesz 500 éves fordulója annak, hogy hazánk egyik legkiválóbb és külföldön is talán legtöbbet emlegetett és dicsőített király, Mátyás, az igazságos, született.

Ezen ritka jubileumok alkalmával emlékezzünk meg röviden arról, hogy a nevezett királyaink megfordultak-e Salgótarján vidékén és itt minő emléket hagytak hátra, hogy evvel is áldozzunk dicső emléküknél. Rójjuk le kötelek hálánkat ezen nagyjaink emlékének kegyeletos föllevenítésével, megőrzésével és ha módunkban állana, örökítsük is meg emléküket Salgótarjánban és vidékén.

Jubiláris visszaemlékezéseim előtt a vidékünkön is megforduló honfoglaló vezérekéről kell még megemlékeznem, hogy ezzel is lehetőleg szívesen föllevenítsem a vidékünkön megforduló fejedelmi sze-

mélyek sorozatát, anélkül azonban, hogy egy ilyen rövid cikkben teljességre törekednék.

A Cserhát és Mátra hegységek közé mélyen bevágódó Zagyva-völgy ősidők óta fontos közlekedési útvonal volt a Kárpátok hegyei és középhegyei, meg az Alföld között. Már a prehisztorikus korban fontos átjáróhely lehetett, amit a közepe táján kitáguló kisterenyi-medence egykori igen gazdag bronztelepei és a hozzá északra csatlakozó Zagyvapálfalva egykor hatalmas bronzkori telepei, meg Vizslás és Salgótarján bronzkori leletei, a laikusok előtt is igazolnak. A hegyvidék felett messze uralkodó Karancs-gazdag kelta-telephelyei ugyanezt bizonyítják.

De a magyar honfoglalók is ismerték Salgótarján vidékét, mint a hadak átvonulására, sőt a határvédelemre is igen alkalmas helyet; amelyet az itteni Kádr, (Salgó-) Tarján, (Karancs) Keszti, (Nógrád) Megyer stb. magyar törzsnevek és Sósartyán, Pili, Liptagerge, Karancsalja, Bocsárlapujtó honfoglaláskori leletei is bizonyítanak. A honfoglalás utirányában Szavárd, Kadocsa és Huba utvonala, — Pásztól Gömör-Nógrád át a Garamig — Salgótarján vidékét is érintette.

Anonymus, Béla király jegyzője írja a Magyarok cselekedeteiről szóló könyvében (v. 8. PAIS DEZSO: Magyar Anonymus, Béla király jegyzőjének könyve a magyarok cselekedeteiről, Bpest. 1926), hogy midőn Árpád vezér és övéi elérték a Zagyvafolyót, ennek partján tábort ütöttek a Tiszától egészen a Mátra erdőig és meghódították annak a földnek minden lakóját a Zagyvafolyóig. Akkor Árpád vezér nagy földet adott Ed-nek és

A nő nemzetvédelmi feladatai

előadásorozatának megnyitója vasárnap délután folyt le a városháza tanácsstermében. A termet a nemesen gondolkodó hölgy közönség teljesen megtöltötte, de résztvettek igen szép számban férfiak is. A Bányatelepi Iparos Dalkör Vilezsál Richárd karnagyuk vezényletével a Magyar Hízekegy fenséges imadallamát énekelte el, utána Dr. Förster Kálmánné, a tanfolyamot rendező MANSZ salgótarjáni csoportjának elnöke, keresetlen, szívből fakadó szavakkal üdvözölte a megjelent hölgyeket és urakat, vázolta az előadásorozat nemzeti érdekű és súlyos horderejű szükségességét, az előadások magas szellemi nivóját a szeretettel felkérte Horváth László polgármester helyettes és Horváth Károlyné előadókat előadásuk megtartására.

Horváth László polgármester-helyettes „A nő honvédelmi munkakötelezettségének törvénye” c. előadása, címéről ítélve bizony száraznak ígérkezett. Törvények citálása, magyarázása mindig hálátlan szerepvállalás. Horváth László előadása megcáfolta ezt az általános hitet és tapasztalatot. Előadása valóban kettő: előadás volt azzal az érdekesítéssel kelteti tudó gyakorlatlalt, mely a törvény paragrafusainak száraz szövegéből is vonzó dallamu muzsikát tud teremteni. Idézte és magyarázta a magyar honvédelmi törvényt, annak a nőkre vonatkozó szakaszait s magyarázata nemcsak az érthetőség határain belül mozgott, hanem azon messze túl, minden rábeszélési szándék látszata nélkül, tüzesen lelkesítet. Előadását a közönség mindinkább fokozódó érdeklődéssel hallgatta és a végén, sőt többször közben is, lelkesen meglapoltta.

Horváth Károlyné, MANSZ kerületi elnök „A magyar nő hivatása a családban és a társadalomban” című előadása őszinte meglepetést keltett. Előadásának tárgya az utóbbi két évtized alatt annyira fel lett dolgozva, annyira átgurva, felvágva és morzszá vá részelve, hogy az olyan kiváló előadótól, mint Horváth Károlyné, sem lehetett várni újat e témakörben. S amint kellemes, csengő hangján bevezeti előadását és tárgyát, már az elején komoly figyelemre ösztökéli a hallgatóságot, mert művelt és finom asszonyi meglátással úgy fogta meg témáját, hogy az nemcsak újszerűen hatott, de meggyőző erejű is volt. Ime így vezeti be:

„Mikor a résemre kijelölt előadás tárgyán gondolkoztam, legelőször is azt mérlegeltem: vajon milyen összefüggés van a nők családi és társadalmi hivatása, meg a honvédelem közt? Aztán a következő eredményre jutottam: az állam, a nemzet legkisebb sejtje a család, ha a sejtek egészségesek, egészséges az egész nemzet, ha a sejt beteg, betegsége kiütöközik a szervezetben is. A családok testi-lelki egészsége nagy mértékben a nőn

fordul meg, a sok népes, egészséges családból a legbiztosabb honvédelem! Sok egészséges családból felépült nemzet kibírja a legnagyobb viharokat is. Tehát tényleg jogosult a nők hivatását a családban és a társadalomban honvédelmi szempontokkal is összefüggésbe hozni.”

S amikor átsiklik a múlt század asszonyainak életén, jó és rossz tulajdonságaikról, vázolja a múlt divatasszonyát erőnyelével és fonákosságaival, a következőképpen buzdit:

„Önző korunk asszonyaiba újra bele kell nevelni társadalmi hivatásának tudatát, a közösség érzetét, az ember-szeretetet, áldozatkészséget, hogy fel tudják ismerni azt a nagy becsértéket, lelki örömet, amit a nyomorgó embertestvérekért, a nemzet jólétéért vállalt munka, fáradalom és töredek jelent. Hivatása a nőnek a társadalomban, hogy érzékeny szívvel fel tudja ismerni azokat a nyitott sebeket, amiket a küzdő ember-testvérek a szívükön, vagy a homlokukon hordanak. Hivatása a nőnek a társadalomban testi-lelki sebeket gyógyítani, könnyeket letörölni, úgy élni tehát, hogy másokat is éltesen.”

Majd az életszínvonal értelmét magyarázva a következőket mondja:

„... Mert mi is hát az életszínvonal? Ha valakiben van annyi józan belátás, mérlegelni tudás, hogy meg tudja állapítani akár tudatosan, akár ösztönösen azt, mennyit merhet, mennyit várhat a társadalomtól, ha ki tudja jelölni önmagának a helyét az emberek között és tartani tudja ezt a helyet egész végig összeütközések nélkül és azon a parányi fölön az ember-rög meg tud maradni végig úgy, hogy senkinek sem volt utájában, ő maga sem sebzett meg senkit: ez az életszínvonal. Ha az ember-rögből isteni szikra válik ki azon a helyen, ahová végzeté sodorta, — önmagának és embertársainak békésen békét hirdető: ez az életszínvonal. Egy mondatba összefoglalva: összhangolódni tudni. Az élet szimfóniáját harmonikusan zengi a nagy Élet zenekarban. Amikor az ember nem lépi túl a saját keréit, nem forr ki a formájából, nem akar lenni sem több, sem kevesebb, de elvégzi becsülettel saját maga és mások örömeire a rá kiszabott részt: ez az életszínvonal. A nőnek a hivatása ezt az életszínvonalat tartani a társadalomban.”

Vagy a nő hivatásáról, anyagi és erkölcsi felelősségéről szólva, így vélekedik:

„... A nő hivatása egyensúlyban tartani a családot nemcsak lelkieken, de anyagiakban is. Az asszonynak tudnia kell, hogy az ő háztartási könyvecskéje a legszorosabb összefüggésben van az államháztartás óriási, végeláthatatlan

Edömén-nek a Mátra-erdőben, ahol unokájuk Pata később várat épített. Majd Árpád vezér sok katonát küldött hadba, hogy Gömör és Nógrád várának népét megbódítsák neki. Ezeknek a hadrakelő katonáknak a fejévé és vezérévé, nagybátyjának, Hülel-nek két fiát: Szovárdót és Kadocsát rendelte, meg aztán Hubát, a fejedelmi személyek egyikét. Ez a három ur arról a helyről indult el, amelyet Pásztor-nak mondanak, előbb a Hangony vize mellett lovagolt, majd ezen a folyón átkelt a Sajó mellett. Innen Gömör várának részein át vonultak tovább és eljutottak a Bolhád (a mai Cserhát) begyig, majd a nógrádi részekben haladva a Galga vízéhez érték... (Pais D.: id. mű, p. 62—63.)

Tehát már a honfoglaláskor nevezetes vezérek és fejedelmi személyek fordultak meg vidékünkön. Árpád házi királyaink idejéből meg Szent László királyunkról tudjuk, hogy a közeli Mátraverebély erdeiben fordult meg seregével. Az itteni híres bucsujárhelynek, Szentkútnak eredete ugyanis visszanyúl a „nemzetünk dicsősége”, a keresztény lovagias király példaképig, Szent Lászlóig. Ő volt az aki Isten Anyjához nagy tisztelettel és ájtatossággal viseltetve, Boldog Asszonyunk képét először a pénzekre metszteni és verettni parancsolta. Megérthető tehát, ha az ő nagy Mária tisztelete nyomán és az ő csodatételeinek helyén, a Szentkúton is, immár 900 éves multra visszatekinthető, igen látogatott bucsujárhely fejlődött ki.

A mátraverebélyi Szentkút törté-

netirő, egy a középkori, mint újabb írók, Szent László imájának tulajdonítják az itteni források fakadását. Ezért már Szt. László idejétől kezdve, mind a mai napig, ájtatos bucsujárok hívó tömege keresi fel e Szentkutat és Szent László-forrásait.

Ugyanis a hagyomány szerint Szt. László király a Cserhát szűk völgyeiben és erdőrengeteiben napok óta kereste már az ellenséges kunokat. Katonái éhségtől, fáradtságtól kimerülve már egészen elcsüggedtek. Csakhamar ráakadnak a keresett ellenségre, amely azonban jóval nagyobb volt Szt. László kised csapatánál. A veszedelmessé váló helyzetben, a király imájára, hirtelen kettéreped a völgynyílást elzáró szikla és tátongó mélység nyílik meg a lovasok előtt. Szög, a szent király legendás paripája, hirtelen szökkenéssel átugorja a szakadékot és annak másik sziklás oldalába mélyen benyomódnak patáinak nyomai. Egész a mai templomig vezettek ezek a kősziklák mélyedő patanyomok. A csodás jelenségek láttára a kunok megrémültek, békéért könyörögtek és Szt. László elé tódulva, hamarosan keresztvíz alá hajtották fejüket.

Szentmiklósi Mihály egri c. kánonok írja 1797-ben, a Szentkútról írott könyvében (p. 21.) hogy „más helyen is tett Szent László király ily csudákat, vagyis a víznek több forrását és több kősziklából nyerte. Innét hazánkban (p. 22) több helyen most is tartatik az iránt szent emlékezést és ájtatosságot.” (Folyt. k.) Dr. Dornay Béla.

számoszlopaival. Láthatjuk, hogy országok sorsa függ a javak helyes fölhasználásától, a jó beosztástól. Egyes emberek fogyasztása, takarékosága, vagy pazarlása szorosan összefügg az államháztartás egyensúlyával. Itt kapcsolódik be a nő a nemzet jólétébe. Itt segítheti elő anyagi javak igazságos és szociális alapon való elosztását.

„Ezen az anyagi felelősségen túl, egy súlyosabb felelőssége is van a nőnek a közösséggel szemben. Ő neveli a jövő katonát. Azokból a gyermekekből, akiket mi most nevelünk, azokból lesz a jövő egyház, a jövő magyar nemzet, a jövő társadalom, a jövő kultúra, a jövő világrend. Egy nemzedék életét tegyük 50 évre, ez a nemzedék, amelynek életét nagyrészt mi alakítjuk ki, anyák, ez fogja kialakítani a második generáció életét, melyet szintén tegyük 50 évre s így könnyű belátnunk, hogy szinte 100 évnek a sorsa mulik rajtunk. Hogy vagy 100 év múlva mennyi lesz a világon a béke és szeretet, mennyi lesz a hit és

erkölcs, mennyi lesz a bűn, mennyi lesz a háború, a hitelenség és gyűlölködés, azt nagyrészt a mai kor asszonyai döntik el nevelő munkájukkal, példájukkal.”

Lapunk terjedelme csak ilyen kivonatos közléseket bír meg, de úgy hisszük, hogy minden dicséretnél és lelkesedésnél is szebben maguk az idézett mondatok beszélnek. A hallgatóság mélyen át volt hatva a mindentekintetben kiváló előadástól s az előadót lélekbeli fakadó őszinte tapsall jutalmazta.

Dr. Förster Kálmánné elnök az előadókhoz intézett köszönő szavai után a dalárda által elénekelt Himnusszal fejeződött be az első előadás.

Legközelebbi előadások 17 én szombaton, 20-án kedden és 23 án pénteken lesznek délután 5 órai kezdettel, ugyan-csak a városháza tanácsstermében.

Előadók lesznek: sorrendben: Szabó Dezső református lelkész, Réfi László áll. gimn. tanár, Dr. Csengődy Lajos, Traum Péter, Röder Alfréd, Dr. Olay Andor. (—any.)

Csendőrségi jubileum.

F. hó 14-én volt 59 éve, hogy I. Ferenc József király szentesítette a m. kir. csendőrség felállításáról szóló törvényt.

A magyar csendőrség neve fogalom-má vált, nemcsak itt e hazában, hanem az ország határain túl is.

A megbízhatóságnak, a megingathatatlan nemzethűségnek és bátorságnak legszebb példaképe a kakastollas, nyílt tekintetű, udvarias magyar csendőr.

A háborúban, majd a kommun alatt a legnagyobb vértárazatokat hozta ez a nemes testület a magyarságáért.

A jubileumon résztvevő léleken az ország hazafias társadalmá.

Városunkban a Szent Ferenc Rend templomában d. e. 10 órakor mondott szentmisét P. Odorik Atya, aki evangélium

után felemelő beszédben emlékezett meg az Ursten csodálatos világrendjéről; az ember szabadakaratáról és ennek folyamának éppen a társadalom érdekében szükséges rendnek biztosításáról, az ország nyugalmanak, rendjének, élő lelkiismeretének, egyik legszebb eszközéről: a csendőrségről, kérve hűséges szolgálatukra az Isten áldását.

A református templomban ugyanakkor Szabó Dezső lelkész tartott nagyhatalú beszédet, a csendőrszolgálat önfeláldozó és hűséges életéből gyönyörű és meghatározó példákat említve föl.

Megjelent az istentiszteleteken a csendőrség minden tagja vitéz Karsay Jenő őrnagy és vitéz Marssó Lőrinc százados vezetésével. Ott voltak a város és hatóságok képviselői is.

Salgótarján m. város 1939. évi karácsonya ünnepe.

A város polgármestere és képviselőtestülete, a szociális és charitatív célokat soha nem tévesztik szem elől, amikor a város költségvetése kerül tárgyalásra.

Az egész esztendőn folyó szegény és koldustámogatás, a népkonyha-fenntartás, az inségmunkajuttatás, a tejesgelyezés stb. mellett az iskolás és ovodás gyermekek karácsonyi megajándékozása egyik legmeghatóbb és egyik legindokoltabb ténykedése a hivatalos városnak.

Ezidén dec. 20-án folyt le az ünnepség — igen nagy látogatottság, mellett — az ipartestületi színházban.

A szépen feldiszipált karácsonyfa alatt a III. körz. áll. el. iskola tanulói szolgáltatták a bájos műsort Bene Anna tanítónő kiváló irányításával. A szavalatok, énekek, élőkép az iskola lelkes tantestületének hozzáértő és meleg szívire való megnyilvánulása volt. — A meghatározó ünnepi beszédet ezalkalomból Szabó Dezső ref. lelkész tartotta.

Az ünnepi műsor után kiosztásra került 168 pár gyermekcipő, 151 meleg leánykaruba, 106 meleg fiú ing, 76 fiúnadrág és 300 szeretetcsomag.

A fenyegetéssel díszített csomagokat boldog örömmel vitték magukkal a hibájukon kívül szegénysorsban levő gyermekek.

Bizony az ajándékból nem jutott mindenkinek, amit nehezen ért meg az érdeklőt szülő és gyermek. Arra u. is egy szülő sem gondol, hogy de sok esetben a szülő nem törődőmsége, iszákossága, munkakerülő léte az oka a gyermek mezt-

telenségének. A sok hitnélküli házasság a felelőtlenség szellemét szórja szét a családi életben és az alkalmi házasságokban elhagyatottá válik a szerencsétlen gyermek.

A charitatív munkában immár több mint 3 éve dolgozó szegénygondozó nővérek és diakonissza testvér a lelkek gyógyítására is sok időt fordítanak, amikor a hit, a szeretet és áldozatosság példaképeiként járják a hideg és gondozatlan hajlékokat, hogy ápolják a betegeket és kimossák, kitakarítsák a szennyeseket.

Sajnos, még mindig kevesen ismerik és kevesen értékelik ezt a háládatlan munkát, amely az elesett testvér talpraállítása érdekében folyik.

Voltak ezidén is sokan, akik támogatásukkal most is a Szegényügyi hivatal segítségére siettek a nagyarányú kérelmek kielégítésében.

A nagyobb értéket adományozók nevét a háas köszönet kifejezése mellett alább felsoroljuk.

Duda Lajos, Veszelovszky E., Keller Sándor, özv. Patay Istvánné, Perényi Vencelné, Deutsch, Gutfreund Antal, Jancsik, Ábrahám Béla, özv. Csikász Ferencné, Friedler Samu, Csitáry Ferenc, Melihercsik József, dr. Deutsch, Zatroch, Herczog Ede, Traum Péter, özv. Kiss Gyuláné, Molnár József, Olvaszhatlan aláírás, Biheller Testvérek, Widder Ernő, László György, Kraft Jenő, Oláh Géza, Kemény, Adventisták gyülekezete, Krajcsovits Gyula, Kraft Jenő ruha, Takács Ferenc 6 kg. kenyér, Chlemen József husilek, özv. Vehovszkyné ruha, özv.

Petonszky né ruha, Nagy Lajos, Spitz Imre, Hangya divatárúüzlet, v. Donászy, Kácsér Dezső, Gombó Jakab 6 kg. kenyér, dr. Kemény Imre, Stern K., Nemzeti Ruha ház, Friedmann Testvérek, Schreiner J. nőné, N. N. Nagy Sándor, Faber Imre 6 kg. kenyér, Seidner Ignác, Ponyi Sándor, Dombi Andorné, Mayer és Ungár, Bartha Rezsőné, Gáspár Vilmos, Gólián pékmester 20 kg. kenyér Kromek Lajos, Ender István, Zachar Ottó 6 kg. kenyér Khon Lipót, Kretsch Ferenc, Szilárd Béla, Blayer Farkas, Breuer Károly, Morics György, Krausz Jenő, Grün Mór, N. N. Polk Ferenc. Ezeket kívül még sokan apróbb adományt küldtek be.

A fentiek adományaiból és szegény-

ügyi hivatal hozzájárulásából 130 élelmi-csomagot osztottak ki a szegénygondozó nővérek és diakonissza testvér.

E helyen kell köszönetet mondani megemlékeznünk a Hungária Villamossági Rt. által díjtalanul a karácsonyára szerelt színes villanykörte szépségéről. Hajek Jenőné fővédő és a Szegénygondozó Nővérek és diakonissza testvér fáradságot nem ismerő munkájáról.

A szép ünnepségen megjelent a város polgármestere nejevel együtt és sok érdeklődő.

Még kell emlékeznünk még a MANSZ. ruhavarró áldozatos tevékenységéről, dr. Förster Kálmánné, Korompay Kálmánné és Milassy Máriaival az élen.

A fenti ajándékokat a lakásán is BEMUTATJUK Kemény Rádiószaküzlet Salgótarján Fő-tér 7. Telefon: 119.

Hírek és különféle

Február.

A hónapok népes családjában ő a második fiú. Kissé csenevész s hozzá a legkurtább is az egész családban. Jelleme is ilyen. csupa gyöngesség, határozatlanság, ingadozás. Nem tudja és ősidők óta nem sikerült eldöntenie, hová is tartozik tulajdonképpen, a télhez, vagy a tavaszhoz... Erős a gyanú, hogy egyikhez sem, mert mindegyikhez egyformán szeretne tartozni. Olyan, mint az a gyerek, aki nem hasonlít sem a papához, sem a mamához, akiről azt szokás mondani: kiút a családból.

Azonkívül alattomos teremtes is. Neha szelid és barátságos arcot ölt, hízleg és simogat, az ember azt hinné vége a télnek, itt a tavasz. Aztán, amikor hinni kezdünk neki, egyszerre goromba lesz, sőt kegyetlen, felölti a tél legzordabb ábrázatját és gyönyörűséggel nézi, hogyan rohanunk megint felvenni a télikabátot és visszadugni a szekrénybe az átmenet. De néha még ennyi határozott állásfoglalás — mint ma mondják: világnezet — sem telik ki tőle, mert a legtöbbször sem hideg, sem meleg, sem tél, sem tavasz. Valami unalmas és bizonytalan átmenet a kettő között... február csak ül-ül a sarokban és pityereg. Senki sem tudja miért, nyilván ő maga sem; életunt, morcos, nyílván ő szával éljünk: spleenje van. Ilyenkor elviselhetetlen tud lenni, annyira, hogy már alig várjuk: lépjen le a színről és adja át a helyét öccsének, márciusnak.

És mégis — mint a legtöbb hasonló természetű embernek — a februárnak is van egy jó tulajdonsága, igaz, hogy ez is csak fogyatékoságaiból ered. Igénytelen. Nem kívánja, hogy ünnepeljék, hogy hódoljanak neki, mint a május, nem kívánja, hogy rajongjanak érte, mint teszem a július vagy augusztus, azt sem, hogy a költészet sugaras köntösébe öltöztessék, mint a szeptember, — tudatában van igénytelenségének és ezért szerény. Cimerében hóvirág van, a virágok hamupókéja és ez már magabavéve is jellemző.

Idő-mama, akinek, mint minden anyának, titokban kedvencei vannak gyermekei között, nem kedveli különösebben február gyermekét, inkább csak szánja. Hogy olyan csenevész, olyan határozatlan, olyan siránkozó „nem életre való” mondja ilyenről a familia Épp ez ért, mindent elnéz és megbocsát neki az édesanyja,

Hát bocsássunk meg neki mi is, ... már ugysem hosszúéletű szegény.

(— ány.)

Esküvő. Dr. Förster Ede nőgrádvármegyei szolgabíró f. hó 15-én tartotta esküvőjét dr. Kovács Béla min. tanácsos pénzügyigazgató leányával Annával, a pécsi székesegyház kápolnájában.

Kinevezés. Dr. Baross József vármegyei főispánja kinevezte dr. Erdődy Gyula salgótarjáni lakost díjtalan közígyakornokká.

Doktorráavatás. Budapesten a Pázmány Péter Tud. Egyetem aulájában f. hó 17-én déli 12 órakor avatják a jogtudományok doktorává Kiss Zsolt végzett jogászt, Kiss Lajos kir. körjegyző fiát. Gratulálunk.

Jegyezze elő naptárján, hogy „A nő nemzetvédelmi feladatai”, tanfolyam legközelebbi előadásai 17-én szombaton, 20-án kedden és 23-án pénteken lesznek a város-háza tanácstermében, d. n. 5 órai kezdettel.

Falbontás.

Szokatlan eset. Téli hidegben, rendkívüli nagy hóban, éjjel egy városi falbontás megkezdni. — Megtörtént. Nem is olyan régen és nem is idegenben, hanem városunkban, a bányatelepen. Azt hittem álomvilágban járok. Törülgettem a szememet, vajon ébren vagyok-e? Oh igen valóság! Vezető urak, diplomás emberek, jól szituált tisztviselők a napi munka után együtt ültek a fűfűszáraznál, együtt vigadtak egy szép téli estén a kisebb rangú munkatársakkal. — Csakányszem kellett a falbontáshoz, csak egy magyar szív az élről, aki a magyar sorsközösséget tökéletesen átérzi. És ezek a többnyire tárnák mélyét járt, sőtéttséghez szokott, magyar testvérek a pazarfényben is megállták helyüket. — Nem hoztak szegyet önmagukra és nem kisebbitették előljáróik tekintélyét. — Sőt.

Hölgyeim, uraim képzeljék el a szebb

magyar jövődöt, ami elkövetkezik, ha a különféle rendű és rangú, jószándéku magyaremberek között a bizalom helyreáll, ami a mindenfajta munka fokozottabb megbecsülésével kezdődik. A felhozott szép példa bárcsak elindítja volna városunk széttagolt társadalmában is egy tisztultabb közfelfogásnak.

Kaptuk az alábbi levelet:

Tek. Szerkesztőség!

B. lapjuk legutóbbi számában megjelent „MOZI PANASZOK”-ra szíves engedelmelem az alábbiakban válaszolok.

A cikkíró ur által is „magánjelle-gűnek” nyilvánított: „jó jövedelmezőség”... „a jövedelem még nagyobb fokozása”... kitételekre csak az a megjegyzésem, hogy a látszat csalhat, mert a cikkíró ur beállításával szemben, egyéb tények is állhatnak, amelyeket bizonyára nem vett figyelembe. Pl. családom minden tagjának

oda-adó munkássága, az alkalmazottak fizetése, a magas kölcsöndíjak, nagy adóterhek, városi részesedés, vigalmi adó, a nyári uborkaszézon, az évről évre visszatérő tatarozás, festés, nyugdíj jogosultság hiánya stb. stb...

Ha jól emlékszem, a cikkíró ur a Halálos Tavaszt nézte meg. Erről a filmről a Magyar Film c. szaklap ezt írta:

Egyetlen gyengéje a filmnek a kópia silány technikai kivitele.

Tehát vannak filmek, — ha a cikkíró ur esetleg nem tudta volna, — amelyeknek a leadásánál tapasztalható „zeneadasi torzítottság”... és „a szöveg teljes érthetlensége” már magában a filmben leli magyarázatát és nem a leadó gépben. Sok filmben túlságosan rövidnek és homályosnak a feliratok is, de ha az ilyen filmet lassabban vetítjük, meggyullad, vagy a hang mormogássá változik. A technikai hibáktól mentes filmek leadása egyébként a legelőkeltebb hangon történik.

Mindent megteszek, hogy a mozilátogató közönség úgy kényelem, mint tisztaság szempontjából is kifogástalan előadásokhoz jusson, a cikkíró urnak ezt nem igen volt alkalma tapasztalni, mert a várostól távol lakva, kevés filmet látott az Apolló moziban.

Ha egyes filmeknél tapasztalható leadási fogyatékoságok a leadógép hibás voltának következményei lennének, akkor annak megakadályozása érdekében a hangos filmek technikai fejlődésének követelménye szerint már a múltban is mindent megtettem volna és a jövőben is természetesen meg fogok tenni. A leadás tökéletessége azonban elsősorban a felvesztel tökéletességén alapszik.

Örülök, hogy a cikkíró ur elismeri, hogy „jobb filmeket” igyekszem hozni: nemrég u. is egy mozilátogató a rossz filmek miatt emelt kifogást, elismerve egyébként a leadás kifogástalanságát. Ha ezen sokak által „irigylet” üzlet központi dsungeljébe tekinthetne a cikkíró ur, úgy az esetleg fellépő hibákat egészen más kritikával illetné.

A fentiekkel kapcsolatban igen sokat írhatnék a műsorok összeállításáról, technikai kiviteléről azonban ezekre filmszakmai jellegükre való tekintettel, bővebben nem térhetek ki.

Felhasználom az alkalmat, hogy köszönetemet fejezzem ki a mozilátogató közönségnek, akik eddig is bizalommal, megértéssel és megelégedéssel látogatták az előadásokat.

Tisztelő hiva:

Révay Sándor

Salgótarján, 1940. február 14.

A Hungária Villamossági R.T.
tisztelttel meghívja áramfogyasztóit
a Katholikus Kör nagytermébe, a

villamos bemutató

megtekintésére.

**Nyitva f. hó 18-tól március 2-ig
naponta délután 2 órától 9-ig.
BELÉPŐDIJ NINCS!
Okvetlen nézze meg!**

A Salgótarjáni Sport Egyesület f. évi február hó 18-án délelőtt 11 órakor az acélgyári olvasóegyletben tartja évi renesz közgyűlést, amelyre az egyesület t. tagjait ezúton is meghívja. Határozatképtelenség esetén, a megjelentek számára való tekintet nélkül, a közgyűlés február hó 25-én lesz megtartva.

Nagy érdeklődéssel várjuk Ajkay műszaki tanácsos előadását, vasárnap délután 6 órakor a Kath. Körben, a Villamos Bemutató megnyitóján. Értesü-

lésünk szerint a városunkban jól ismeri kiváló előadó beszélni fog az elektronokról, atomrombolásról, sugárzásokról és a villamosságról általában. Rövid összefoglalásban ismertetni fogja azokat a rendkívül érdekes eredményeket, amelyeket erről a tárgykörrel ma már mindenkinek tudnia kell, végül pedig seregszemlét tart majd a legújabb villamos készülékek között. Biztosra vesszük, hogy a város intelligenciája nagy számban fogja az előadást meghallgatni.

Háziasszony jegyezze meg; a Henko szappant takarít meg!

A kemény mosóvízben lévő mész feleslegesen pusztítja a szappant. Okos háziasszony tehát mit tesz? Néhány marok Henko-t a mosóvízbe, negyedórával a mosóoldat elkészítése előtt. Ezzel nemcsak tökéletesen közömbösíti a káros meszt, hanem esővízhez hasonló, nagyszerű lágy mosóvízhez is jut.

GYÁRTJA:
PERSIL MŰVEK, BUDAPEST

Henko

GYÁRI ÚJ ES HASZNÁLT IRÓGÉPEK

KÉNYELMES
FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL
KAPHATÓK

VÉGH KÁLMÁN

KÖNYVESBOLTJÁBAN
SALGÓTARJÁBAN.

A Salgótarjáni és Salgótarjáni Járásí Ipartestület 1940 február hó 3-án tartott műsoros estén az alábbi felülfizetéseket nyugtázza az elnökség közszóval: Kilczér Béla, Salgótarjáni Községhatóság 20—20 P, Szilárdy István, Salgótarján és Vidéke Hitelszövetkezet, Krajcsócs Gyula, Salgótarjáni Takarékpénztár, Tisch László, Dr. Varga Kálmán, Salgó Likőgyár, Karattur Antal 10—10 P, Dr. Förster Kálmán, Dr. Szalvendy Ödön, Kubinka István, Dr. Polatsék Ármán, Rokfalussy Lajos, Tóth József Bocskárpujót, Kováts Ferenc Budapest 5—5 P, Ender István 6 P, Jakobi Pál 4 P, Szitár Dániel, Köntz Ferenc, Nagy József, Timaróczy Sándor ifj., Dr. Holcsék Béla, Pál Dezső 3—3 P, Römer Jenő, Spielberger László, Csemnitzky István, Jóvári Mihály, Polk Ferenc, Schvacz Ferenc, Fischer Zoltán, Paszternák Oszkár, Keresztényi Ödön, Kemény Zoltán, Lóbi József, Skolnik Dániel, Lillinger János, Szentkúti János, Ladomérszky Dezső 2—2 P, Bicskei Miksa, Kácsér Sándor 1—1 P, Kiss László 50 fillér.

Horthy Miklós né őfőméltósága akciójára főispánunk útján befolyt újabb adományok. (IX. közlemény) Nógrádi körjegyző 80 P. Előjáróság, Jobbágyi 76/30 P. Körjegyző, Homoktereny 50 P. dr. Balla István, Nagyorosi 40 P. Körjegyzőség, Zagyvaróna 36 P. Előjáróság, Szarvasgőze 32/40 P. Zagyvapálfalva község 30/20 P. Salgótarjáni Ipartestületek 20 P. dr. Pfannenwald Mátyás 15 P. dr. Kredens György, Losonc 1 P.

Bányamozgók híre. A baglyas-aljai és pálfalvai bányamozgók február 18-iki vasárnapi műsora ismét egy kiváló magyar film bemutatása lesz. Zilahy Lajos „Urilány” című, nagysikerű vígjátékának filmváltozata: EGY LEÁNY ELINDUL fogja elbájosan szórakoztatni a bányamozgók hűségese közönségét, Szörényi Éva, Páger Antal, Mezei Mária, Csontos Gyula, Rózsahégyi Kálmán, Berki Lili, Vizváry Mariska, Mátyás Gerő és Gözon Gyula színészalkalmasságainak játékaival. Műsor kiegészítő: Regatta verseny, sportfilm, valamint a Magyar és Fox világhíradók. Mindkét helyen három-három előadás lesz a szokásos időpontokban.

Könyvtárak híre. A „Boldog Élet Könyvtára”-nak 10. számát dr. Zemlényi Imre bányafőorvos „Dohányzás és szesz-fogyasztás egészségügyi vonatkozásai” című munkája tölti ki. A lelkiismeretes és tapasztalt orvos hivatás és emberszeretettel megírt mű a dohányzás és a szeszfogyasztás egészség, erkölcs, társadalom és nemzetrontó adatainak halmazát állítja sorompóba a két káros szenvedély ellen, s mind a felnőtteknek, mind a serdülő ifjúságnak a legtanulságosabb ismereteket nyújtja. Felolvasását minden iskolán kívüli népművelési előadásorozatba bele kellene illeszteni. A csinos füzet ára 70 fillér. Beszerezhető a „Boldog Élet Könyvtára”, kiadóhivatalában és a szerzőnél.

**Tojásbehozattal fogják le-
törni a magas árakat.** A fogyasztó-
közönség körében mintegy három hét
óta figyelik a tojásárak alakulását. Amire
eddig Magyarországon még nem volt példa,
a tojás kiskereskedői ára darabon-
ként 25—30 fillérre emelkedett. Ez a
nagyarányú drágulás annál feltűnőbb,
mert Magyarországnak állandó tojásfeles-
legei vannak. Gazdasági körökben, de a
fogyasztók körében is érdeklődéssel
fogadták azt a hírt, hogy a tojás-
drágulás leállítására a külföldi tojás be-
hozatalának gondolata merült fel. Ebben
a kérdésben rövidesen érdekes intézkedések
várhatók.

Hirdessen

„A MUNKA”
politikai hetilapban

Nyomtatott: „A MUNKA” nyomdában, Salgótarján

Születéstöbblet és véderő.

A véderő ereje erősen függ a népesség számától és a nép egészségétől. Minél több a testileg, szellemileg és jellemileg egészséges polgár, annál több katonát tud kiállítani a nemzet, annál erősebb a honvédelem. Háború esetén még nagyobb jelentősége van ennek, mert nemcsak a katonai szolgálatra egyébként is alkalmatlanok esnek ki a nemzetvédelemből, hanem a sebesültek, betegek, elesettek és hadifoglyok is pótolni kell, hogy ne gyengüljön meg a véderő ereje. Ezért a véderőpolitikának és a nemzetgazdasági politikának is igen fontos feladata a népességügy és családvédelem ápolása és a születések számának az emelése. A népesség számának az emelkedése erősíti a nemzet véderőjét, a csökkenése pedig gyengíti. A népesség számának a csökkenése a döntő esetben súlyos következményekkel járhat a nemzet létére.

A világháború következtében beállott születéskiesésnek súlyos kihatásai voltak pl. Franciaországban és Németországban. Ugy Franciaországban, mint Németországban 1938-ban csak fele annyi volt a 21 éves férfiak száma, mint 1933-ban. Franciaország 1913/14-ben még 468 000 újoncot tudott besorozni, míg 1938-ban már csak 171.111-et. Németországban pedig, dacára annak, hogy a világháború előtt a sorozottaknak csak 52%-a volt alkalmas fegyveres katonai szolgálatra, mégis 1913/14-ben 359.000 újoncot sorozott be. Ha Németországban 1938-ban a hadköteles újoncoknak csak 52%-át sorozta volna be, mint 1913/14-ben (a világháború után ugyanis enyhít-

tettek az alkalmasság elbírálásán s ma már az újoncoknak 68—86%-át besorozták) akkor 1938-ban csak 165 000 újoncot tudott volna besorozni. Amíg Németország 1933-ban még 631.000 újoncot sorozott be, addig az 1914—1919 évjárváratok születéskiesése miatt még 1950-ben is csak 504 400, 20 éves korú újonc férfiával számolhat.

Az ember használhatóságának a foka elsősorban azokról a faji sajátosságokról és életfeltételekről függ, amelyek között felnő. A faji sajátosságoknak a népre való befolyását leginkább azokban az államokban láthatjuk, amelyekben nagyobb zárt csoportokban élnek más nemzetiségűek. A normann vérű északfranciát pl. jobb katonának tartják mint a provancit, az északolaszt kitaróbbnak és ellenállóbb katonának, mint a nápolyit vagy a szicíliai olaszt s a porosz jobb katonának, mint a keleti németet.

A nyomorúságos, rossz szociális viszonyok között felnőtt és rosszul táplált népből származóan is kevesebb lesz a honvédelmi szolgálatra alkalmas olyan polgár, aki a nemzet gazdasági életében is jobban megállja a helyét, mint a kedvező éghajlati viszonyok között, előnyösebb szociális helyzetben élő, egészségesen táplálkozó népből.

A világháborús születéskiesés hazánk véderőjét is erősen gyengítette s ez szükségessé teszi, hogy előrelátó népességgazdasági gondoskodjunk. Népből egészségének a megtartásáról és előmozdításáról, valamint a születések számának az emeléséről, mert ezzel a nemzet véderőjét fokozzuk.

Nagyszámú és igen kitűnő minőségű tenyészállatot jelentettek be a Mezőgazdasági Kiállításra.

A március 30. április 7. napján tartandó országos mezőgazdasági kiállítás tenyészállatcsoportjában a jelentkezési határidőig beérkezett igen nagy számú bejelentés feldolgozása hosszabb időt vett igénybe, így még csak most van alkalom az eredményekről tájékoztatást nyújtani.

Az összes tenyészállatcsoportban meghaladják a bejelentések a tervezett keretet, jelölve annak, hogy a neves tenyészetek és a fejlettebb köztenyészetek irányítói is tudják, hogy az országos kiállítás nyújtja a legkedvezőbb alkalmat a kiemelkedően jó minőségű eladó tenyészanyag megjelölésére.

A rendezőség lehetővé kívánja tenni, hogy az ismert nevű régi tenyészeteken kívül az újabban előretörő tenyészetek, továbbá már a visszacsatolt Felvidék fejlettebb minőségű tenyészetei is szerepelhessenek és elért szép eredményeiket a kiállításon az ország és a külföld előtt bemutathassák. Ezért, valamint a várható nagy keresletre való tekintettel olyan elhelyezési lehetőséget igyekezik biztosítani, hogy minél nagyobb számú állatot lehesen bemutatni, mert különösen a köztenyésztés számára: a visszacsatolt Felvidékről és Kárpátaljáról is előreláthatóan

nagy lesz a kereslet.

A bejelentések adataiból, valamint a folyamatban levő minőségi felülvizsgálatokból örömmel lehet megállapítani, hogy a kiállításra felhozandó tenyészállatok mind meg fognak felelni az állami kedvezménytel köztenyésztésre vásárolható apaállatokkal szemben megkívánt, fokozott minőségi követelményeknek. Így köztenyésztésre minden, a kiállításon levő állatot bátran meg lehet majd vásárolni.

A vásárolni kívánó gazdák is igen élénken érdeklődnek már, sűrűn tudakozódnak a rendezőségnek a kiállítás várható anyagáról és áráiról. A rendezőség természetesen nemcsak az eladók, hanem a vásárolni szándékozó gazdák érdekeit is kellő figyelemben részesíti és ezért a m. kir. földművelésügyi minisztérium határozatának támogatásával a múlt évhez hasonló sokoldalú és messzemenő kedvezményeket biztosít, hogy a kiállításon anyagi erejéhez mérten mindenki hozzájuthasson a szükséges tenyészállatokhoz.

A vasúti szállításkor, a vásárra felvételkor 80 %-os fuvardíj mérséklés van biztosítva, a vásárolt állatok hazaszállítása pedig ingyenesen történik.

Kárpáti siverseny és közgyűlés Salgón.

A Magyarországi Kárpát Egyesület Salgótarjáni Osztálya 1940. február 10-én a Salgó-menedékházban tartotta XIX. évi közgyűlését, melyen dr. Förster Kálmán elnökölt.

Elnök ünnepélyes keretek között nyitotta meg a közgyűlést a külön üdvözölte a ragyolci, füleki és losonci megjelent kültagjainak. Korompay Kálmán egy. főtitkár beszámolója és Zamecsnik Helén pénztáros jelentése után az elnök megköszönte a tisztikar fáradságos munkáját és az ülés a Hísekegy imájával végetért. A losonci tagok nevében Szabó László egy rövid együttműködés utáni szoros kapcsolatról szól, majd átnyújtotta az elnöknek szerény ajándékukat, amit a menedékház részére hoztak. Elnök megköszönve a figyelmet, átvette az ajándékot. Másnap reggel igen hangos lett a ház és a környék kiváló sítterepe. Bedő-

Albert, Rokfalussy Lajos és Korompay Kálmán versenyrendező vezetésével megkezdődtek a versenyek. A versenyek eredményét röviden itt közöljük:

I. Gyermekek: 1 km. I. Ignác Ferenc 4 p. 17, 2 km. I. Huszár Béla 9 p. 35, 3 km. I. Kilvádi József 14 p. 24 mp.

II. Ifjúsági futók: 8 km. I. Vlacsil Ferenc 43 p. 37 mp.

III. Seniorok: 12 km. I. osztály I. Hajdus István 54 p. 49 mp., II. osztály I. Dombóváry József 1 ó. 4 p. 11 mp.

IV. Öregek (futók): 12 km. I. Jancsika Gyula 1 ó. 1 p. 45 mp.

V. Női futók: 3 km. I. Szabó Róza 19 p. 03 mp.

Lesikló verseny.

I. Seniorok: I. osztály. I. Vissnovszky Zoltán 42., II. osztály. I. Szabó Pál 37., II. b. osztály. I. Bortnyik Károly 33.

II. Női lesikló: I. Szabó Róza 56. Részletes eredménytáblázat a hiva-

A POLLO MOZGÓ

4 N A P I G.

Február 17-én, szombaton,
18-án, vasárnap,
19-én, hétfőn,
20-án, kedden

TÖKÉLETES FÉRFI

Zenés vígjáték
Kiegész.: MAGYAR HIRADÓ

2 N A P I G.

Február 21-én, szerdán,
22-én, csütörtökön

VERDI

Kiegész.: Kulturfilm. FOX HIRADÓ

talos hirdető helyen látható. Díjkiosztás február 25-én d. e. 11 órakor a Salgó-menedékházban.

Meghívó

a Salgótarjáni Népbank R.T.
1940. évi február hó 25-én d. e. 11 órára
Salgótarjánban, az intézet helyiségebe
kitűzött

XXXI. évi rendes közgyűlésére

Tárgysorozati

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelőbizottság jelentése.
3. A zárszámadások előterjesztése.
4. Az évi nyereség felosztása.
5. Az igazgatóság és felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása.
6. Az igazgatóság kiegészítése.
7. A felügyelőbizottság kiegészítése.
8. Indítványok.

Salgótarján, 1940 február 14-én.

Az Igazgatóság.

Aki a közgyűlésen résztvenni kíván, köteles részvényeit a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal pénztárunknál letenni.

A mérleg- és eredmény számla az intézet helyiségében, az üzleti órák alatt a t. részvényesek rendelkezésére áll.

ÚJ IRÓGÉPET

kaphat
rég i író gépéért

VÉGH KÁLMÁN

könyvesboltjában
SALGÓTARJÁN.

Salgótarján m. v. polgármesteri hivatalától
2541/1940.

Alkalmazottak bejelentése az
évi alk. ker. adó átalányozása
tárgyában.

Hirdetmény.

Felhívtnak a város polgárai közül mindazok, akik ipari, kereskedelmi, háztartási vagy egyéb alkalmazottat tartanak, hogy az 1940. évre szóló alk. kereseti adó kivétele, illetve annak átalányozása céljából alkalmazottaikat a város adóügyi osztályánál beszerezhető nyomtatványokon legkésőbb február hó 20-ig jelelték be, mert annak elmulasztása esetén a K. H. Ö. 45. §-a értelmében 100 P-ig terjedő pénzbírsággal lesznek büntetve.

Salgótarján, 1940. február 12.

A polgármester helyett

Olay

v. tanácsnok.

A szövetkezetek is bekapcsolódtak a gypjuértékesítésbe. Az elmúlt évben számos Hangya szövetkezet foglalkozott gypjuértékesítéssel. Az eredmény a kezdeti nehézségei ellenére is a várakozásnak teljesen megfelelt, sőt egyes szövetkezetek kimagasló eredményt értek el. A szövetkezeti gypjuértékesítésnek minél szélesebb körben való megszervezése, főképp a kistenyésztők érdekei szempontjából nagy jelentőségű. A Futura lehetővé tette, hogy a Hangya központ keretében a gypjuértékesítéssel foglalkozó szövetkezetek megfelelő összegű előlegez juttassanak és a gypju-átvétel lebonyolítását is végezzék.

Nyomdatulajdonos: Végh Kálmán